Denneweg 124
2514 CL Den Haag

+31 (0)70 427 17 20
bureau@verenigingrembrandt.nl

IBAN NL21 ABNA 0252 2008 61
BIC ABNANL2A

Vereniging Rembrandt

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Datum: Den Haag, 28 juni 2021
Betreft: Commentaar op de Nota van wijziging Wet Transparantie Maatschappelijke Organisaties (WTMO)

Geachte heer, mevrouw,

Op 8 juni jl. werd de Nota van wijziging Wet Transparantie Maatschappelijke Organisaties (WTMO) in consultatie gebracht. Belanghebbenden kunnen tot en met 29 juni a.s. commentaar geven op het wijzigingsvoorstel. De Vereniging Rembrandt maakt graag gebruik van deze mogelijkheid.

De Vereniging Rembrandt, met ruim 16.000 leden, beschermt en verrijkt de kunstcollectie van Nederland. Door te helpen kunst te verzamelen, restaureren en onderzoeken. Door het bewustzijn van en de betrokkenheid bij die kunst te vergroten. Door op te komen voor de Nederlandse kunstcollectie als geheel. Zodat wij en generaties na ons kunnen genieten van kunst die fascineert en inspireert. Het is van het allergrootste belang dat de maatschappelijke ruimte en vrijheid die wij nodig hebben om ons werk te kunnen doen ook in het kader van deze WTMO gerespecteerd wordt. In ons land moeten we vrijheden van organisatie, van vereniging, van meningsuiting koesteren en nimmer onnodig inperken.

Doel van de WTMO is om ongewenste geldstromen aan te pakken. Enerzijds door deze transparant te maken, anderzijds door te kunnen ingrijpen in de financiële middelen van een organisatie. Maatschappelijke organisaties kunnen onder de WTMO verplicht worden om aan burgemeesters en Openbaar Ministerie (OM) inzage te geven in herkomst, omvang en doel van hun donaties. Met de Nota van wijziging wordt deze inzageverplichting wel zwaar aangepast. In het aanvankelijke wetsvoorstel ging het alleen om geldstromen van buiten de Europese Economische ruimte. De inzake-verplichting geldt straks voor alle donaties, ongeacht de herkomst. Dit betekent een forse verruiming van de inzageverplichting. Het is daarom van groot belang dat alleen op vooraf volstrekt heldere, concreet omschreven en toetsbare gronden door de burgemeester en het OM medewerking van de betrokken organisatie kan worden geëist. Wat moet in het kader van de WTMO bijvoorbeeld worden verstaan onder 'openbare orde', 'behoorlijk bestuur' en 'ernstige twijfel of de wet of de statuten te

goeder trouw worden nageleefd dan wel het bestuur naar behoren wordt gevoerd'? Bovendien hebben we zorgen over de rechtsbescherming van organisaties.

De Nota van wijziging voorziet in een nieuwe bevoegdheid van het OM, namelijk de rechtbank te vragen in te grijpen in de geldstromen van een organisatie. Wij hebben er begrip voor dat de overheid wil optreden als er sprake is van financiering van activiteiten gericht op de ondermijning van onze rechtsstaat. Dergelijke activiteiten moeten worden voorkomen en effectief ingrijpen is dan noodzakelijk. We vragen ons wel af, of bepaalde autoriteiten of instanties op basis van bestaande wet- en regelgeving nu niet ook al kunnen ingrijpen. Is deze wet echt noodzakelijk?
Als de conclusie is dat deze WTMO echt nodig is om te kunnen ingrijpen, dan moet dit wel gepaard gaan met de grootst mogelijke zorgvuldigheid. De benadering dat het de rechter moet zijn die toetst of de door het OM verzochte maatregelen noodzakelijk en passend zijn (art. 4a) onderschrijven wij. Maar het essentieel dat het voor ons volstrekt duidelijk is op basis van welke criteria de rechter tot het oordeel van (dreiging van) ondermijning van de rechtsstaat kan komen. Met andere woorden: op basis waarvan kan de rechter tot het oordeel komen dat 'aannemelijk' is dat de Nederlandse democratische rechtsstaat wordt ondermijnd?

Kortom: ingrijpen in de bewegingsruimte en de autonomie van maatschappelijke organisaties kan alleen als volstrekt helder is op welke zwaarwegende gronden dit gebeurt en er sprake is van voldoende rechtsbescherming.

Wij verzoeken u rekening te houden met onze bezwaren en zorgen.

Hoogachtend,

Directeur

Vereniging
Rembrandt

Denneweg 124 2514 CL Den Haag

ROTTERDAM
NEDERLAND
502

Gezien scankamer
JenV
29 JUNI 2021

FMHaaglanden
29 JUNI 2021
Ontvangen